

Sygn. akt I C 461/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny

w następującym składzie :

Przewodniczący : Sędzia SR Tomasz Kalsztein

Protokolant : Dorota Novottny

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki Komandytowej we W.

przeciwko A. K.

o zapłatę kwoty 32.054,13 zł

1. zasądza od pozwanej A. K. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki Komandytowej we W. kwotę 31.696,80 zł (trzydzieści jeden tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt sześć złotych osiemdziesiąt groszy) z odsetkami umownym w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego ustalonej przez Narodowy Bank Polski w skali roku od dnia 18 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty;
2. umarza postępowanie w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanej A. K. na rzecz powódki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki Komandytowej we W. kwotę 4.020,00 zł (cztery tysiące dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w całości.

Sygn. I C 461/15

UZASADNIENIE

W dniu 17 lutego 2015r. powód - (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w W., wniósł do Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym wniósł o zasądzenie od pozwanej A. K. kwoty 32054,13 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 17 lutego 2015r. do dnia zapłaty, zwrotu kosztów sądowych (401 zł), kosztów zastępstwa procesowego (2400 zł) i innych kosztów (5,01zł).

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wyjaśnił, że nabył od Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. wierzytelność wobec pozwanej stanowiącą sumę kapitału udzielonej pożyczki, odsetek karnych naliczonych od niespłaconych rat kapitału oraz od całości niespłaconego, a wymagalnego kapitału pożyczki. (pozew k. 3-6)

Postanowieniem z dnia 09 marca 2015r. Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny przekazał sprawę tutejszemu Sądowi z uwagi na brak podstaw do wydania nakazu zapłaty. (postanowienie k. 6 v.)

W dniu 29 kwietnia 2015r. w sprawie I Nc 234/15 Referendarz Sądowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. (nakaz zapłaty k. 56)

W dniu 02 czerwca 2015r. pozwana złożyła skutecznie sprzeciw od nakazu zapłaty, którym zaskarżyła orzeczenie w całości, wniosła o zniesienie kosztów sądowych i rozłożenie zadłużenia na raty. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana wyjaśniła, że przyjmując spadek po matce nie wiedziała, jaki jest stan zadłużenia w banku. Pozwana wyjaśniła nadto, że jest

w trudnej sytuacji finansowej. (sprzeciw k. 60-62 v.)

W replice na sprzeciw powód podtrzymał żądanie pozwu. Nadto, w związku z uwzględnieniem wpłat dokonanych przez pozwaną po wytoczeniu powództwa, powód ograniczył powództwo ponad kwotę 31696,80 zł wraz z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia 18 kwietnia 2015r. do dnia zapłaty, cofając pozew w tym zakresie wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. (pismo procesowe powoda k. 68-69 v.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 28 listopada 2012 r. K. M. (1) zawarła ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo - Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. (zwaną dalej: (...)) umowę pożyczki nr (...), na mocy której otrzymała ona pożyczkę w kwocie 27.000zł. Zgodnie z umową pożyczki oraz deklaracją członkowską, pożyczkobiorca obowiązany był przestrzegać postanowień Regulaminu (...), będącego integralną częścią umowy, Statutu oraz uchwał władz statutowych (...). W świetle umowy pożyczki oraz Regulaminu (...), pożyczka miała być spłacana w ratach, których terminy i wysokość zostały ustalone w planie spłaty. W przypadku nieterminowej wpłaty, (...) miał prawo do naliczania odsetek karnych od przeterminowanej kwoty (§ 25 pkt 2 Regulaminu (...)). Wysokość odsetek została określona w uchwale Zarządu (...) i nie mogły one przekraczać w stosunku rocznym czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Wpłaty dokonywane przez pożyczkobiorcę na poczet spłaty pożyczki Kasa zaliczała w następującej kolejności na poczet:

1. opłaty z tytułu zwrotu kosztów ubezpieczenia,
2. kosztów windykacji, w tym opłat za upomnienia i wezwania do zapłaty,
3. pozostałych prowizji i opłat,
4. odsetek od kapitału przeterminowanego, a od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności Kasy z tytułu umowy, odsetek jak od należności przeterminowanej od całości należności przeterminowanej,
5. wymagalnych odsetek za okresy obrachunkowe,
6. kapitału przeterminowanego,
7. odsetek naliczonych od dnia wpłaty,
8. kapitału (punkt 15 umowy).

Szacunkowy całkowity koszt pożyczki określony został w umowie na kwotę 31630,12 zł, a szacunkowa wartość odsetek na kwotę 29180,12 zł.

W razie ustania członkostwa roszczenie o zwrot kredytu stawał się wymagalny z dniem ustania członkostwa (§29 Regulaminu (...)).

Członkostwo w (...) ustaje na skutek m.in. śmierci członka (§15 pkt. 4 Statutu (...))

(umowa k. 17-19 v., regulamin (...) 20-23; statut (...) k.42-48, deklaracja członkowska k.31; plan spłaty pożyczki k. 32-33, rozliczanie wysokości zadłużenia k. 34, 49-49v.)

Pożyczkobiorca K. M. (2) zmarła dniu 13 sierpnia 2013 r.

(bezsporne, akt zgonu k. 24)

Spadek po zmarłej nabyła wprost, w całości, córka zmarłej A. K. z domu B..

(bezsporne, postanowienie k. 27)

W dniu 30 grudnia 2014r. (...) przeniosła na rzecz Wierzytelności (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej we W. m.in. wierzytelność (poz. 3568) przeciwko A. K. z tytułu umowy pożyczki nr (...), wraz ze wszystkimi do nich prawami, w szczególności poręczeniami i innymi zabezpieczeniami, prawem dochodzenia odsetek i wszelkich poniesionych kosztów związanych z dochodzeniem wierzytelności, zasądzonymi przez sądy i przyznanymi przez komorników kosztami postępowań cywilnych (...). Przelew wierzytelności nastąpił w dniu podpisania umowy.

(umowa przelewu wierzytelności k. 36-40)

Zaległość z tytułu umowy pożyczki z dnia 28 listopada 2012 r. nr (...), przy uwzględnieniu wpłat dokonanych przez pozwaną po dniu 17 lutego 2015 r. wynosi 31 696,80 zł. Należność ta stanowi sumę kapitału udzielonej przez (...) pożyczki, odsetek karnych naliczonych od: niespłaconych rat kapitałowych oraz od całości niespłaconego kapitału pożyczki - po wymagalności umowy.

(raport spłaty na dzień 17 kwietnia 2015 r. k.70)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był pomiędzy stronami bezsporny. Pozwana powołując się na swoją złą sytuację finansową wnosila jedynie o rozłożenie zadłużenia na raty.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i podlega uwzględnieniu w całości

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący pożyczkę zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Strony mogą zawrzeć w umowie także inne postanowienia (art. 353¹ k.c.).

W rozpoznawanej sprawie między Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. a K. M. (1) doszło do zawarcia umowy pożyczki pieniężnej w rozumieniu art. 720 § 1 k.c. Według tej umowy, pożyczkobiorca zobowiązany był spłacać pożyczkę w miesięcznych ratach, na które składały się kwota pożyczki i odsetki, zgodnie z planem spłat pożyczki. Z chwilą śmierci K. M. (1) ustało jej członkostwo w (...), co z kolei spowodowało, że roszczenie o zwrot pożyczki stało się wymagalne z dniem ustania członkostwa tj. z dniem 13 sierpnia 2013 r.

Przepis art. 922 § 1 k.c. określa fundamentalne pojęcie prawa spadkowego, wprowadzając zasadę, że prawa i obowiązki majątkowe zmarłego, które przechodzą z chwilą jego śmierci na spadkobierców, stanowią spadek w rozumieniu prawa cywilnego. Pozwana przyjęła po zmarłej spadek wprost, a więc bez ograniczenia odpowiedzialności za długi wchodzące w skład spadku (art. 1012 k.c.). Pozwana A. K. jest jedynym spadkobiercą zmarłej K. M. (2). Od chwili przyjęcia spadku ponosi ona zatem odpowiedzialność za zobowiązania spadkodawczyni wynikające z zawartej ze (...) umowy pożyczki z całego swego majątku (art. 1030 zd. 2 k.c.).

Pozwana nie kwestionowała sposobu wyliczenia należności żądanej pozwem. Bezsporne jest także w niniejszej sprawie, że pozwana nie zapłaciła na rzecz powoda dochodzonej pozwem kwoty.

Pozwana nie kwestionowała również skuteczności przelewu wierzytelności przez (...) na powoda. Niezależnie od tego należy stwierdzić, że czynność przelewu dokonana została zgodnie z przepisem art. 509 § 1 k.c., który stanowi, że

wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę. Jest to jedynie zmiana podmiotowa stosunku zobowiązaniowego. W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Wierzytelność przechodzi na nabywcę w takim stanie, w jakim była w chwili zawarcia umowy przelewu, wraz ze wszystkimi związanymi z nią prawami.

Z tych przyczyn zasadne jest również zgłoszone w pozwie żądanie przyznania odsetek umownych w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, tak jak to określił pierwotny wierzyciel w umowie pożyczki zawartej z K. M. (1).

Zgodnie z treścią przepisu art. 481 § k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, przy czym dłużnik jest w opóźnieniu jeżeli nie spełnia świadczenia w określonym terminie. Zgodnie nadto z treścią § 2 wskazanego przepisu jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Strony w umowie zastrzegły odsetki maksymalne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, dlatego odsetki w takiej wysokości powód mógł naliczać od kwoty wymagalnej.

Zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Założeniem komentowanego przepisu jest uczynienie postępowania wykonawczego (egzekucji) realnym ze względu na określoną sytuację ekonomiczną i finansową dłużnika. Unormowanie to daje, bowiem możliwość antycypowania trudności mogących wyniknąć

w toku postępowania egzekucyjnego, a które można przewidzieć już w fazie postępowania rozpoznawczego (Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do artykułów 1–366. Tom I, red. prof. dr hab. Kazimierz Piasecki, Rok wydania: 2010, Wydawnictwo: C.H.Beck Wydanie: 5)

Szczególnie uzasadnione przypadki, w rozumieniu tego przepisu, nie muszą mieć wyjątkowego charakteru. O tym, czy chodzi o szczególnie uzasadnione wypadki, decydują okoliczności konkretnego przypadku. Z reguły chodzić będzie o okoliczności leżące po stronie pozwanego dłużnika, jego sytuację majątkową, finansową, rodzinną, które czynią nierealnym spełnienie przez niego od razu i w pełniej wysokości zasądanego świadczenia. (Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz do artykułów 1–366. Tom I, red. prof. dr hab. Kazimierz Piasecki, Rok wydania: 2010, Wydawnictwo: C.H.Beck Wydanie: 5)

W ocenie Sądu wniosek pozwanej o rozłożenie należności na raty nie mógł zostać uwzględniony. Pozwana nie złożyła żadnej konkretnej deklaracji co do wysokości ewentualnych rat, które byłyby w stanie miesięcznie spłacać. Wniosek o rozłożenie kwoty roszczenia na raty uzasadniła swoją trudną sytuację rodzinną i finansową. Nie przedstawiła jednak żadnego dowodu na te okoliczności, a nawet nie stawiała się na rozprawie, czym uniemożliwiła przeprowadzenie dowodu z jej przesłuchania na okoliczności zgłoszone

w sprzecznie. Pozwana tym samym uniemożliwiła Sądowi rozważanie zasadności zgłoszonego wniosku w kontekście podstawowego założenia tej instytucji, jakim jest uczynienie postępowania wykonawczego (egzekucji) realnym ze względu na określoną sytuację ekonomiczną i finansową dłużnika.

Mając na uwadze powyższe, powództwo podlegało uwzględnieniu w zakresie należności głównej wraz z odsetkami (pkt 1 wyroku).

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c., aż do rozpoczęcia rozprawy, pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego, a jeżeli z cofnięciem pozwu połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Powód cofnął pozew w zakresie żądania zapłaty kwoty 357,33 zł wraz z odsetkami od dnia 18 kwietnia 2015r. do dnia zapłaty. Jednocześnie oświadczył, że zrzeka się roszczenia w tym zakresie. Zgoda pozwanej na cofnięcie pozwu nie była więc wymagana. Wobec tego, że Sąd nie dopatrył się okoliczności wskazujących na istnienie podstaw do uznania tej czynności za niedopuszczalną na podstawie art. 203 § 4 k.p.c., na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w sprawie (pkt 2 wyroku).

Powód wygrał proces w całości, rozliczenie kosztów procesu powinno zatem nastąpić według reguły określonej w przepisie art. 98 § 1 k.p.c. Zgodnie z nią, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na zasądzone koszty procesu składają się: kwota 1603 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 2.400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym (§6 pkt 5) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.) oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (pkt 3 wyroku).